

בס"ד

זעומקו של מקרא

דברי עומק בפרשת השבוע

ערש"ק

ויקרא

ה'תש"פ

בכל ענייני הקונטרס ניתן לפנות

לטל': 052-7675895

גור-אריה צור

מודיעין עילית

ניתן להצטרף לתפוצת מייל

דוא"ל: leshem895@gmail.com

לעומקו של מקרא ויקרא

ברכתנו על התורה אשר בחר בנו
מכל העמים.

העבודה היא **הקרבות** [והתפילה
בבחינת ונשלמה פרים שפתינו],
שהקרבתם הן גילוי **חיבתנו**
לבוראנו והתקרבותנו אליו ית'.
ואשר על כן נקרא הקרבן בשם זה
שְׁמֵקָרְבָנו אליו בעבודת הקרבן.

וגמילות **חסדים** היא מתנת חסד
ה' אשר גורמת לנו **להתקרב** זה
לזה, **איש לרעהו**.

ובגין ג' קירבות הללו, **משרה**
הקב"ה שכינתו בינינו, והיא
תכלית המשכן, שעל כן נקרא
שמו משכן. שיהיה **משכנו**
עמנו.

ועוד יש לומר, שהכתוב נקט כאן
את הכלל שהקב"ה מקדים תרופה
למכה.

אָדָם פִּי יִקְרִיב. (א'ב')

יש לשאול, מה ראה הכתוב
לפתוח את חומש ויקרא דווקא
במעשה הקרבות. והרי עוד
תפקידים יש למשכן כהשראת
השכינה, לשמוע דבר ה' מבין שני
הכרובים, עבודת הכהן הגדול ביום
הכפורים ועוד.

ולעומקו של **מקרא יש לומר**
שרצה הכתוב ללמד בתחילה על
דרך הקירבה לה' יתברך. שעל מנת
כן נבנה המשכן שרצה הקב"ה לדור
עמנו בקירבה יתירה. וכדברי
הרמב"ן שלשון קרבן הוא לשון
קריבה ואחדות. [פס' ט'].

ועל דרך ששנו בפרקי אבות, על
שלשה דברים העולם עומד, על
התורה ועל העבודה ועל גמילות
חסדים. שיש כאן ג' קירבות. קרבת
הקב"ה לבניו, קרבת הבנים
לאביהם, וקרבת הבנים זה לזה.

התורה היא גילוי **חבת הקב"ה**
לבניו, והתקרבותו אלינו כפי

לעומקו של מקרא ויקרא

בעל חיים נחות ממנו, ועל ידי הבהמה הנחותה ממנו מתעלה האדם לדרגה עליונה.

וכדי להבין יש להתבונן במאי דסליק מיניה, בסוף חומש שמות. פרק-לו פסוק א': וְעָשָׂה בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל | אִישׁ חָכֵם-לֵב אֲשֶׁר נָתַן ה' חָכְמָה וּתְבוּנָה בְּהֵמָה וּגו'.
אמר הכתוב בְּהֵמָה ולא בְּהֵם. לומר לך, אם חכמה ותבונה בְּהֵמָה, אינם בְּבְהֵמָה. ואם אין חכמה ותבונה בְּהֵמָה, שאין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, הרי הם בְּבְהֵמָה, שירדו לדרגת בהמה, ואף פחות מזה.

כי בהמה עושה שליחותה בעולם שיעד לה בוראה, והאדם החוטא לא סוף דבר שאינו עושה שליחותו לתקן עולם במלכות שדי, אלא אף מקלקל הוא בבריאה, וירד אף מדרגת בהמה, ונעשה כבהמה המקלקלת אשר אין לה תקנה אלא סכין.

שהכפרה בקרבנות היא הרפואה לכל מי שהוכה במכת העבירה. לכן הקדים את התרופה ליתן קודם כל את חוקי הקרבנות ואחר כך יתן לו החוקים והמשפטים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

ועוד יש לומר על דרך הרמז, שפתח בקרבנות ליתן אפשרות לטהורים, שיבואו טהורים אלו תינוקות של בית רבן ויעסקו בטהורים, בקרבנות, ורמז לכך על ידי א' קטנה. שבויקרא, ויקרא אל משה באלף זעירא אלו תינוקות של בית רבן. ואין לך התוועדות גדולה מזו בפתח המשכן, שיבואו טהורים ויעסקו בטהרה.

בענין פעולת הקרבן

יש ליתן טעם, כיצד מתכפר לאדם ע"י שישחט בהמה קרבן לה'. ועוד, שהרי האדם, נזר הבריאה, מביא

לעומקו של מקרא ויקרא

השתלשלות העולמות זה מזה, אשר על כן צמצם עצמו כביכול לזה העולם להיות עם משה, ע"ש.

ולפי דבריו יש לומר, דע"י שהאדם מצמצם גאוותו עד תכלית הענווה, **מא' רבתי של אדם, עד א' זעירא שבמשה**, ע"י כך הוא פותח פתח להשראת השכינה עליו עד כדי צמצום השגחתו ית' בעולמו להיות עמו.

ועוד י"ל, ויקרא אל משה. א' קטנה. ובדברי הימים אדם שת אנוש, **א' רבתי**. והיינו שאמר הכתוב והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה. ורמז בזה מכל האדם שנכלל באדם הראשון, שנברא מ"ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה".

ועוד יש לומר, על דרך המדרש: אדם הראשון הנה פָּכוּרוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכִיּוֹן שֶׁקָּרַב קָרְבָּנוֹ, שְׁנֵאָמַר (תהלים

ואשר על כן יביא בהמה טהורה, אשר על ידי הקדשתה **עלתה מדרגתה לדרגה נעלה יותר**, ושחיתתה לשם שמים תהיה **כסולם** עבור החוטא לעלות מעלה חזרה לדרגתו שלפני החטא. ויהיה שוב כאיש חכם-לב **אֲשֶׁר נָתַן ה' חֲכָמָה וּתְבוּנָה בְּהִמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מְלָאכָת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר-צִוָּה ה':**

ויקרא אֶל-מֹשֶׁה (א', א')

ויקרא, א' קטנה. ובדברי הימים אדם שת אנוש, **א' רבתי**. ועל ב"א' אוהב ישראל" מאפטא, ותמצית דבריו הם בסוד הצמצום מאדם ועד משה רבנו. ותהיה האות **א' כנגד אלופו של עולם**, ובדברי הימים נכתב **א' רבתי** כנגד בריאת העולם, שממנו ית' השלשלות כל העולמות. ויקרא **א' זעירא**, משום חיבת הקדש למשה רבנו חיבה של מלאכי השרת וקרא זה אל זה, ובתרגום ומקבלין דין מן דין, והיינו

לעומקו של מקרא ויקרא

ומפריס עד אשר תקריבו את קרבנכם, מכם, מכם הוא קרבנכם משתלשל חזרה כאור חוזר עד אדם הראשון, ונסלח לו, למקריב האחרון, ונסלח לו למקריב הראשון. שע"י קרבנכם ונסלח לו לאדם הראשון. והוא בירור כל הגלויות, מגלות האדם הראשון מגן עדן מקדם, ועד גלותנו בגלות המר הזה, לגאלנו ולהחזיר העטרה לראשיתה, לשוב האדם לגן עדן העליון, ולשובנו לראות ביפי תפארת מקדשנו בארץ החיים בב"א.

ויקרא אל-מִשֶׁה.

ענוותנותו של משה למדנו כאן. וכן מובא בבעל הטורים: א' דויקרא זעירא. שְׁמִשָּׁה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה.

ט, לב): וְיִיטֵב לֵה' מְשׁוֹר פָּר מִקְרֵן מִפְּרִיס, לְבֵשׁ בְּגָדֵי כְהֵנָה גְדוּלָה, שְׁנָאֲמַר (בראשית ג, כא): וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׂם, וּגו'. (מדרש רבה במדבר, פר' ד').

וְהַיִּינֹן בָּהּ, מאי מִקְרֵן מִפְּרִיס, ופירשו בו: מקרין שהיה בעל קרן אחת, מפריס שהיה טהור. מפריס פרסה.

ואשר על כן, על דרך הדרש, יֵאָמֵר,

מקרינ, שהיה קרבנו מקרינ קרני הוד לכל הדורות, בהשתלשלות כל העולמות,

ומפריס שנתן לכל אחד ואחד חלקו כפי הראוי לו, ומפריס לשון פָּרַס.

עד השתלשלות העולמות והדורות בדרך של ומקבלין דין מן דין, עד משה רבנו. שנאמר לו אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וכו' ונסלח לו. אדם כי יקריב, הוא אדם הראשון, כי יקריב שור פר, מקרינ הוא

לעומקו של מקרא ויקרא

אמו. ומה היא העטרה, **כתר הענוה.**

וכמובא במדרש רבה (שה"ש, פ"א) מה שעשתה חכמה **עטרה לראשה** שהיא **היראה** דכתיב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה' עשתה ענוה **עקב לסנדלה** דכתיב (משלי כ"ב) עקב ענוה יראת ה'.

כלומר, ג' קומות הן בבנין המידות. הראשונה היא **החכמה**. השניה היא **היראה**. והשלישית היא **הענוה**. גבוה מעל גבוה. וכשם **שהיראה** היא **לראש החכמה** כן **הענוה** היא **לראש היראה**. **יוצא** איפוא **שאותה היראה** שהיא **ראש לחכמה**, אותה היראה היא גם **עקב לענוה**. שנאמר, עקב ענוה יראת ה'. כזה:

ענוה
↑
יראה
↑
חכמה

ומוסיף בעה"ט:

ויקרא אֶל-מִלְשָׁה, ר"ת **אמ"ו**. בעטרה שעטרה לו **אמו**. (שיר השירים, ג, יא').

ובשימת לב מה היא העטרה שעטרה לו אמ"ו, י"ל היא **העטרה של הענוה**, שעטרה לו אמ"ו. ומי היא אמ"ו, **השכינה הק'**.

ולית מילתא דלא רמיזא באורייתא. שכן מצינו בג' פרשיות ראשונות ויקרא צו שמיני ג' אותיות **שונות ומיוחדות**. שתים **זעירות**, ואחת **גדולה** מהרגיל. והן אותיות **אמ"ו**. כיצד:

בפר' ויקרא, א' **זעירא** כדאמרן. **בפר' צו** מ' של מוקדה **זעירא**. **ובפר' שמיני** ו' של גחון **גדולה**. והן יחד **אמ"ו**. בעטרה שעטרה לו

לעומקו של מקרא ויקרא

הוא ההליכה על גחון. אין לזה שיעור למעלה. ואדרבה, ככל שישפיל עצמו וירבה בעונה כן ייטב לו. וכמאמר דוד המלך בתהלים (י"ח, לו) **וְעֲנֹתָ תְרַבְּנִי**.

ויש ליתן טעם מדוע נבחרה דווקא הו"ו להיות גדולה בגחון. שהיה יכול להגדיל את הג' או הח' או הן'.

וי"ל שהו' נותרה מכינויו של משה **הענו** מכל אדם. שהרי נאמר למשה לכתוב **וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה**. (במדבר יב, ג'). ומשה בענותותו לא רצה לכתוב עניו עם י' לכן החסיר את היו"ד, ונשאר ענ"ו. קרי **עֲנִיו** וכתוב **עָנוּ**. ומשנשארה הו"ו, הרי בעיני משה היא כשמץ גאווה שנשאר בו ולכן **השפילו משה בעפר לעין כל וכתב כל הולך על גחון** בו רבתי. להודיע שמה שנותר לכאורה, מכינויו, מתפלו גם הוא בעפר.

כלומר, הענוה היא ראש ליראה, והיראה מצד אחד היא ראש לחכמה, ומצד שני היא עֶקֶב (סוליה וסנדל) לענוה.

וזה שאמר המדרש מה שעשתה חכמה **עטרה לראשה** (את היראה), עשתה ענוה (את היראה), **עקב לסנדלה**.

ומשלשתן נלמד דרך הענוה:

בפר' ויקרא א' זעירא, שבענוותנותו כתב משה רבנו א' קטנה, כאמור.

בפר' צו (ויקרא ו, ב') מ' זעירא של התיבה מוקדה, זאת תנרת העֶלָה הָאֵלֹהִים הָעֹלָה עַל־מוֹקְדָה עַל-הַמִּזְבֵּחַ כָּל-הַלֵּלֶּה עַד-הַבֶּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּזְקַד בּוֹ. **לומר לך, שגם בעת האש קדש של עבודת ה' תהיה עבודתך בצניעות וענוה**.

ובפר' **שמיני** כ"ה הוֹלֵךְ עַל-גַּחֲוֹן. ו' גדולה. שהנהגה היחידה בענוה שאתה מוֹרְשָׁה לעשות ללא גבול

לעומקו של מקרא ויקרא

שכתב אות בדיו בקולמוסו על הקלף, **נעלמה** אותה האות מן האש השחורה. עד אשר העתיק כך את כל התורה.

ואותה יו"ד של עניו, **שלא כתבה**, נותרה **כאש להבה**. ומשהעבירה על פניו, מזה דבקה בו אש התורה והאירו פניו בקרני אורה עד אשר יָרָאוּ מגשת אליו להסתכל בזיו השכינה.

ועוד יש לומר, מה שכתב משה **ענו** במקום עניו, שהיה דבק במידת השם הק' **ענו** מע"ב שמות של ויסע ויבא ויט. ולשיטת הזוה"ק שפורשים את ע"ב שמות על פני פרשה שניה של ק"ש היינו והיה אם שמע וכו', השם הק' **ענו** הוא כנגד ואבדתם. שזה דרכו של בעל הענוה לראות עצמו כאילו אבד ובטל מן העולם. ודרכו של השם הק' **ענו** הוא לתת כח בידי המלאך הנברא ממנו להרים את השפל ולנשאו ולרוממו וליתן קרני הוד על פניו ולהאיר לפניו דרכו.

ועל דרך הצח, אותיות ע"נ של ענו, הם יחד בגי' מאה ועשרים, להודיע שלאחר שהושפלה הו"ו בעפר, אין בהם גסות כי אם עניות הדעת, ועל ידי כך זכה משה רבינו למאה ועשרים שנה.

ועל דרך הדרש, אמר ר' יהודה בר נחמן (שמו"ר פמ"ז), כשכתב משה התורה **נשתייר בקולמוס קמעא** והעבירו על ראשו **ומשם נעשו לו קרני הוד**.

והביאו אוה"ח הק' בשמות (לד, לד') באמרו שהדיו שנשתייר בקולמוסו הוא **מהאות יו"ד של עניו** שלא רצה לכתבה.

ויש ליתן טעם, כיצד מטיפת דיו שחורה נעשו קרני הוד של אורה.

ולעומקו של מקרא ועל דרך הצח, **יש לומר** שהתורה היתה כתובה לפניו ית' אש שחורה על גבי אש לבנה. **וכאשר** העתיק ממנה משה על גבי הקלף, כל אימת

לעומקו של מקרא ויקרא

ובראש וראשונה יש לומר כי תרמוז הפרשה על מעלת מידת הענוה, שהיא הסולם להתקרב אל ה', ובאשר כד, לא יוכל להתקרב אפילו בקרבן ללא מידת הענוה.

ואשר על כן נאמר אָדָם פִּי-יִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָן. אָדָם פִּי-יִקְרִיב, אדם הרוצה להתקרב אל אביו שבשמים, או לקרב את הבריות, יהיה מִדָּ. כמו וְאֵם-מִדָּ הוּא מְעַרְפָּה (ויקרא כז, ח). ענו ושפל. ועל דרך של אל תקרי. ובאותן אותיות אך בצירוף אחר של התיבות. אל תקרי מכם קרבן, אלא מִדָּ מְקַרְבָן. או יאמר מִדָּ מְקַרְבָן. כלומר מך יותר מן הבהמה שהיא הקרבן.

ועוד ירמוז, לְחַלֵּק את התיבות "מכם קרבן" ל'ג' תיבות: מִדָּ מְקַרְבָן. שהשפל שהוא מך מערכך, יהיה בו הכח לקרב בן לאביו שבשמים. את עצמו ואת האחרים.

ואשר על כן, לא נבחרו אותיות ג'ח'ן' שבגחון להיות גדולות, כי הן אותיות של "נגח", כי שור נגח הוא מתמול שלשום, והוא מתוך יצר הרע שיש לבהמה, ומשום שלבה גס בה. ולעומתן, הו"ו תחבר בין שמים וארץ, להקים מעפר דל, ולהרכין אליו שמים מעל.

אָדָם פִּי-יִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָן לה'
מן-הַבְּהֵמָה מו-הַבְּקָר וּמֵן-הַצֹּאן
תִּקְרִיבו אֶת-קָרְבָנְכֶם (א, ב')

ע'י אוה"ח הק' שירמוז הפסוק על מעלת המזכה את הרבים, לקרבם לתורה. ובאמרו פִּי-יִקְרִיב מִמֶּנּוּ, כאמרו כי יִקְרַב מכם. וכן, עיין הרמב"ן באמרו כאן וכל קרבן לשון קריבה ואחדות.

ואשר על כן, יש לדרוש לעומקו של מקרא, את פרשת הקרבנות על דרך המידות והמוסר. כיצד להתקרב אל אבינו שבשמים.

לעומקו של מקרא ויקרא

זָכַר תְּמִים יִקְרִיבוּ (א, ג')

יש ליתן את הדעת לחילוק בין הקרבנות השונים. יש מהם **זכר תמים**, יש מהן **זכר ונקבה**, ויש מהם **נקבה**.

ולעומקו של מקרא יש לומר שביאור העניין הוא, שזכר הוא כנגד מיין דוקרין המשפיעים מלמעלה למטה. וכמים האלו היורדים מלמעלה למטה. וקרבן נקבה היא כנגד מיין נוקבין המושפעים ודרכם לפני השם הוא מלמטה למעלה.

ולכן כשהאדם פגם ח"ו בהשפעת ה' בעולם או כשרוצה לגדל ולרומם מלכותו ית' יקריב **זכר תמים**. לתקן ההשפעה מלמעלה למטה, ולקבל השפע מלמעלה.

וקרבן שלמים הוא הקרבן אשר מטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים כפרש"י: שלמים. שמטילים שלום בעולם. דבר אחר שלמים שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים.

מִן-הַבְּהֵמָה מִן-הַבָּקָר וּמִן-הַצֹּאן

על דרך הצח, ההתקרבות הנרצית היא מתוך התבוננות בבהמיות של האדם. בהמה אותיות בה מה. לכן נאמר **מִן-הַבְּהֵמָה**.

וכן ידרש מן-הבקר. אל תקרי מן-הבקר אלא מן **הבקר**. כמו משנה ו' במסכת פאה, בית שמאי אומרים **הבקר לעניים הבקר**. והוא לשון **הבקר**. שמתבונן בעולם ההפקר ומתוך כך מחפש קרבת אלקים.

וכן ידרש ומן-הצאן. לשון **צינון**. שמתקרב מתוך התבוננות מה גרם לו לצנון את האש קדש שהיה לו לה' ית'.

וכאמרו: מן ההתבוננות בבהמיות ובהפקרות ובצינון של התורה והמצוות, מתוך זה **תִּקְרְבוּ** את התקרבותכם. **תִּקְרִיבוּ אֶת-קְרִבְנְכֶם**.

לעומקו של מקרא ויקרא

ואז ההתקרבות לה' תמימה
ומושלמת.

וְהִפְשִׁיט אֶת-הָעֹלָה וְנִתַּח אֶתָּה לְנִתְחִיָּה: (א', ו')

יש ליתן טעם לשם מה הפשטה
זאת.

ויש לפשוט על פי הנאמר בפרשת
צו, וּפְשַׁט אֶת בַּגְדֵיךָ. (ו', ד') וברש"י
שם אין זו חובה אלא דרך ארץ.
שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים
שהוא משמש בהן תמיד. בגדים
שבשל בהן קדרה לרבו, אל ימזוג
בהן כוס לרבו. לכן וּפְשַׁט אֶת בַּגְדֵיךָ
ולבש בגדים אחרים פחותין מהן.

ועל פי זה יובן על נכון מדוע ציוה
הקב"ה להפשיט את העולה. כדי
ליתן את עור העולה מתנה לכהן,
כאות הכרת הטוב, שנוהג בדרך
ארץ כלפי הקב"ה, בהחליפו את
בגדיו. למרות שאינו מצוה על
הדבר.

והקב"ה וכנסת ישראל משולים
לחתן וכלה, ועל כן יביא בהם זכר
ונקבה. ועומק העניין הוא שיש בהם
השפעה הדדית מלעילא לתתא
ומלתתא לעילא.

וקרבן חטאת, יהיה תלוי בפגם
שנעשה. במה שפגם בהשפעה
מלעיל כביכול, יביא זכר. ופגם
שפגם במושפעים מלתתא לעילא,
יביא נקבה ועל זה הדרך, וכו'. ועל
כן נקראו הקרבנות בשם זה,
שמקרבין את הלמטה למעלה ואת
הלמעלה למטה. את הבורא לנברא
ואת הנברא לבורא, ואת כנסת
ישראל לאביהם שבשמים.

וכן נרמז הקרבן של זכר תמים
יקריבנו. תמים מלשון שלם.
שהקרבן מקרב את הקצוות להיות
בשלימות. ולכן נאמר בקרבנות
לרצונו. שרצון הוא לשון צנור.
עשה רצונו כרצונך, לחבר
הצינורות של לעילא ולתתא, שיהיה
הקרבן שלם, וההתקרבות שלימה
עד בלי פירוד כלל. וזה אשר תעשה
האש על המזבח, שבאכלה את
הקרבן הוא עולה עם האש למעלה,

לעומקו של מקרא ויקרא

וְנָתַנוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן אִשׁ עַל-
הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֲצִים עַל-הָאֵשׁ
(א', ז')

אִשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ

בשימת לב: אִשׁ מנוקד
בטיפחא. וטיפחא היא כעין הפסקה
קלה, וכאילו כתוב עם פסיק: **אִשׁ,**
עַל הַמִּזְבֵּחַ. ולכן אינה בהכרח
מחוברת עם שלאחריה, ויכולה
להידרש עם שלפניה.

ואשר על כן ידרש על דרך אל
תקרי. אל תקרי:
וְנָתַנוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן, **אִשׁ עַל**
הַמִּזְבֵּחַ.
אלא **בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן אִשׁ,** על
הַמִּזְבֵּחַ.

וירמזון **אֵלֶיךָ מְלִיאָה** על שריפת
שני בני אהרן באש. שכביכול כך
נכתב: **בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן אִשׁ.**

ועוד י"ל, כאן רמז הכתוב שמצוה
להביא אש מן ההדיוט רק **לאחר**
שירדה אש מן השמים. **אבל לפני**
כן לא. ובפרשת שמיני יבואר מדוע

והיא מידה כנגד מידה. כנגד מה
שהכהן מחליף את בגדיו שנאמר
"וּפְשֵׁט", רק משום שהתורה ייחדה
פסוק מיוחד לכך, אע"פ שאינו
מחויב בדבר, **על כן ייחדה התורה**
פסוק מיוחד **לשכרו של הכהן על**
הדבר הזה. שנאמר **והפשיט את**
העולה. וְהִפְשִׁיט כנגד וּפְשֵׁט.

ולעומקו של מקרא יאמר, כי
מאחר **והבהמה עלתה בדרגה**
להיות כפרתו של האדם, צריך
לפשוט את החיצוניות שלה ולגלות
את הפנימיות. כאותיות בהמ"ה **בה**
מה. שמתגלה ה"מה" שבה. כן בכהן
מתגלה ה"מה" שבו, **הדרך ארץ**
שבו שזו המהות של העבודה,
להביאו להתנהגות של דרך ארץ
כלפי בורא עולם.

ועל דרך הצח, ידויק על ידי הטעם
טיפחא, שהוא כעין הפסקה קלה,
וְהִפְשִׁיט, אֶת-הָעֹלָה. ולכן ידרש
בפני עצמו כנ"ל.

לעומקו של מקרא ויקרא

נקרא **צפוני**, כי צפון הוא בלבו של כל אחד ואחד, ואורב לו במסתרים להכשילו.

לכן ישחט את קרבנו **בצפון**. לבלבל היצר הרע שלא ישטיננו, וכאילו יאמר שבזה ישחט את יצר הרע. ולכן יזרקו את הדם על המזבח סביב, כנגד מה שסובב היצר הרע סביבו להכשילו, ועיניו מטייפן לראות סביב.

ועל ידי זריקת הדם סביב, יסובבנו הקב"ה לשמרו, שנאמר [האזינו] יסובבנהו יבוננהו, יצרנהו כאישון עינו. כנגד מה שירדה עינו דמעה באישון לילה ואפילה על יצריו, יצרנהו כאישון עינו. ישמרהו הקב"ה ויצילהו מיצר הרע ויסובבנהו וכו'.

ועוד יש לומר, שמזכיר בזה חסדיו של אברהם אבינו שהתחסד עם קונו, לילך עם יצחק כל הדרך מקרית ארבע **צפונה**, אל עבר הר המוריה. ומרוב אהבתו להליכה זו,

להביא מן ההדיוט, **כדי לתת חשיבות לאש מן השמים**. [אבן עזרא ודעת זקנים שם].

עוד ירמוז לכך שאהרון הכהן הוא שצנה להביא אש מן ההדיוט, ולא בניו. שלא אמר הכתוב בני אהרן הכהנים אש, אלא בני אהרן הכהן אש. ובניו טעו בדבר זה, והביאו אש זרה, אשר לא צוה אותם ה', שנאמר ויקרבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם (י', א'), וכאילו כתוב אשר צנה אותם לא. צנם לא להביא. ולכן נקראת זרה. עי' בפר' שמיני בהרחבה.

**ושחט אתו על ירך המזבח
צפנה וגו'.** (א', י"א)

יש ליתן טעם, מדוע שחטתו דוקא בצפון. שעל ידי הקרבן זובה האדם את יצרו הרע אשר השיאו לחטוא. ויצר הרע נקרא צפון. כמו מצפון תפתח הרעה. ונאמר (יואל ב.כ) **ואת הצפוני** ארחיק מעליכם. והוא צפון בלבו, ואשר על כן

לעומקו של מקרא ויקרא

שיודה במציאות ה' ית' רק אז יביא
חטאת לרצותו.

ועוד יש לשאול, מדוע הרחיק את
קרבן ע"ז מויקרא לפרשת שלח לך
מרגלים שבמדבר. ויש לומר כי
המרגלים פגמו בקדושת ארץ ישראל,
ולא רצו להיכנס אליה, וכל הדר בחוץ
לארץ כמי שאין לו אלוה, לכן נסמכה
פרשת קרבן ע"ז לפרשת שלח. ובזה
יחודד ענין הקרבנות בפרשתנו
להקדים ריצוי לדורון.

כָּל-הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה'
לֹא תַעֲשֶׂה חֲמִץ כִּי כָל-שְׂאֹר
וְכָל-דָּבָשׁ לֹא-תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ
אִשָּׁה לַה' (ב', י"א)

ויש ליתן טעם באיסור זה, שהוא
משום גבהות הלב הנמצא בשְׂאֹר
שבעיסה ובכל דבר המתוק. פרט
לשתי הלחם בשבועות זמן מתן
תורתנו, שאין סכנה שנכנע ליצר
הרע, כי דברה תורה כנגד יצר הרע.
וכן בביכורים, אין יצר הרע שולט
שהרי מביא את הביכורים לכהן

שמסרו נפשם על כל צעד ושעל,
ציוה הקב"ה לשחוט את הקרבן
צָפְנָה, לפני ה'.

שְׁתֵּי תָרִים וּגּו' אֶחָד לַחֲטָאת
וְאֶחָד לְעֹלָה: וְהִקְרִיב אֶת אֲשֶׁר
לַחֲטָאת רֵאשׁוֹנָה וּגּו'. (ב', ז'-ח')

פירש רש"י חטאת קודמת
לעולה. למה הדבר דומה לפרקליט
שנכנס לרצות [וזה החטאת], ריצה
פרקליט נכנס דורון אחריו [שהוא
העולה]. ולפי זה יש ליתן טעם
מדוע בקרבן ע"ז אין זה כך אלא
יקריב קודם עולה ואחרי כן חטאת.
[והוא בפרשת שלח].

ויש לומר, שטעם הדבר שבקרבן
עבודה זרה יקריב קודם עולה,
קודם את הדורון ורק אח"כ את
הריצוי, שהרי כָּפַר במציאות ה'
ר"ל, ולכן קודם כל עליו להודות
במציאות ה' ית' ושאין עוד מלבדו.
על כן יביא בתחילה עולה,
שתקטר כליל לה'. ורק אחרי

לעומקו של מקרא ויקרא

מדרגתו, **אלא צריך לחזור בתשובה גם על מה שנהנה מהעבירה.**

ואשר על כן אמר הכתוב **נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה וּגו'** וְעָשָׂה **מֵאַחַת מֵהֵנָּה**. לא אמר מאחת מהן, אלא **מֵאַחַת מֵהֵנָּה**, לומר שצריך כפרה גם על מה שנהנה.

ועל דרך הצח יש לומר, שצריך כפרה גם על אשר לא עצר את יצרו לומר לו "עַד הֵנָּה". שהרי אמר רב הונא אם עבר ושנה בה, נעשית לו כהיתר. (יומא פו עמ"ב). לכן אמר **מֵאַחַת מֵהֵנָּה**. **שאחרי פעם אחת**, כבר שנה בה ונעשית לו כהיתר.

ועוד י"ל שרמז הכתוב, שמועילה כפרתו להחזירו **למצב שלפני החטא**, ולכן נאמר **בלשון עתיד**, **נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא** ולא נפש כי חטאה. שעתה משנתכפר לו נחשב לו כאילו לא חטא מעולם, ורק לעתיד יש להיזהר.

ואומר לו הגדתי היום לה' אלקיך, וכו' ואומר מן ארמי אובד אבי, ובזה שמזכיר את הארמי הוא לבן אובד אבי שהצילו הקב"ה ממנו, מיד הוא זוכה את יצרו לפניו.

אך עדין יש ליתן טעם מדוע בקרבן תודה ציווה הבורא **כן** להביא גם לחמי חמץ. ויש לומר, כי ערך הכרת הטוב גדול הוא לעין ערוך מכל יצרים שבועולם. ולכן אין חשש לגבהות הלב במקום שיש הכרת הטוב, כי עצם הכרת הטוב מראה על הכנעה בפני המטיב. **ועיין** עוד בפרשת צו בלחמי חמץ בקרבן תודה, לעניין פסח.

נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה וּגו'
וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה (ד,ה)

יש לדייק בפסוק מדוע אמר **מֵאַחַת מֵהֵנָּה**, ולא **מֵהֵן**. ויש לומר **לעומקו של** מקרא שצריך החוטא להביא כפרה **לא רק על מה שקלקל** בבריאה והשחית את נפשו לירד

לעומקו של מקרא ויקרא

הנוספות על ספירות היסוד
והמלכות.

והן היסוד והמלכות כנגד יוסף,
שהוא יסוד בצדיקותו ומלך
במצרים.

והם:חסד,גבורה,תפארת,נצח,הוד
הנוספים על יסוד מלכות. שנאמר
וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו. וְנָתַן אֹתוֹ
לְפָנָיו הוּא כנגד כתר חכמה ובינה.
להשלים לעשר ספירות, שנאמר
מִן-הַקֹּדֶשׁ יְשָׁלֵם. אל תקרי יְשָׁלֵם
אלא ישרים. להשלים לעשר
ספירות. ובדבקותו בעשר ספירות
יתכפר לו ויתקרב שוב אל הקדש.

וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנָי ה' וְנִסְלַח
לּוֹ עַל-אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה
לְאַשְׁמָה בָּהּ. (ה, כו')

לכאורה נראה הדבר כמסיים
הפרשה בדבר שאיננו טוב. שנאמר
לְאַשְׁמָה בָּהּ. אך בשימת לב יעויין

וְאֵם-לֹא תִגְיַע יָדוֹ דֵּי שָׂה וְהָבִיא
אֶת-אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְשָׂתִי תָרִים
אוּ-שְׁנֵי בָנֵי-יוֹנָה וְגו' (ה, ז')

הוא הנקרא קרבן עולה ויורד.
שעולה ויורד בערכו לפי עשירות או
עניות המקריב.

ולעומקו של מקרא יאמר, דלית
מילתא דלא רמיזא באורייתא. שכן
הטעמים בידו דֵּי שָׂה הם טעמים
יורדים ועולים בנגינתם. לפאר
ולרומם עומק הפשט.

וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן-הַקֹּדֶשׁ יְשָׁלֵם
וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן
אֹתוֹ לְפָנָיו וְגו' (ה, טז').

תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו. יוסף כתיב
מלא. ולית מילתא דלא רמיזא
באורייתא. זה שנאמר בפרשת ויגש,
(מז, כו') וַיִּשֶׂם אֹתָהּ יוֹסֵף וְגו'
לְתַמְשׁוֹ.

ועוד י"ל, שרמז הכתוב על עשר
ספירות הק'. וְאֵת-תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף
עָלָיו ירמוז על חמש ספירות

לעומקו של מקרא ויקרא

מצוה אחת ויטה עצמו וכל העולם
כולו לכף זכות.

דקאי ארישא, וְנִסְלַח לּוֹ עַל-אַחַת
מְכַל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה.

ועל דרך הצח, חלק את המילה
לְאַשְׁמָה לשתי מלים, ועל דרך אל
תקרי. אל תקרי לְאַשְׁמָה אלא לא
שְׁמָה. אין שְׁמָה עבירה. כי לאחר
שנסלח לו, חוזר להיות כמות שהיה
ללא עבירה.

ועוד, יש לשאול, מה מלמדנו
באמרו עַל-אַחַת מְכַל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה.
מאי על אחת.

ויש לומר, שלא יעשה מצוות
חבילות חבילות גם בתשובה וכפרה,
אלא יתן דין וחשבון לכפרה על כל
אחת ואחת.

ועוד י"ל, שכל אחת מן העבירות
הרי היא כעובר על עולם ומלואו,
שיראה עצמו וכל העולם כולו חציו
זכאי וחציו, שאם עובר על אחת הרי
מטה את כל העולם לכף חובה.

ומידה טובה מרובה, שכנגד
עבירה אחת שהתכפר לו יוסיף עתה

בכל ענייני הקונטרס ניתן לפנות

לטל': 052-7675895

גור-אריה צור

מודיעין עילית

ניתן להצטרף לתפוצת מייל

דוא"ל: leshem895@gmail.com

